

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicar

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

ANULŪ XLIX.

Pe ună an 12 fior., pe șese luni 6 fior., pe trei luni 3 fior.

România și străinătate:

Pe ună 40 fr., pe șese luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

N° 124.

Joi, 5 (17) Iunie.

1886.

Brașovū, 4 Iunie 1886.

Organul nemțesc al ministrului președinte Tisza, „Pester-Lloyd“, se folosește de ocaziunea, ce i-o oferă serbătorile Rosalilor, spre a se pune în pozițiune de retragere desevășită pe totă linia.

Abia sunt două săptămâni de când numitul organ tisaistă a debutat în fruntea celor ce au demonstrat contra „spiritului tradițional al armatei“ și etă-lă acum cu ramura de finic în mână și cu ochii smeriți ca un adevărat fariseu jurându-se, că nu știe și n'a vădit nimic.

Foile din Austria și cele opoziționale maghiare vorbesc de 14 zile încoco necurmat despre o „cestiune a armatei“, ce a fost scosă la ivelă prin incidentul Hentzi-Iansky; șefii opozițiunii din camera ungară constată adēna nemulțămire de care sunt cuprinși toți patrioții maghiari din cauza curentului și a spiritului ce domnesce și ași în armata comună c. r.; însuși ministrul președinte Tisza muștră aspru p'un general al acestei armate înședința publică pentru că a fost așa de „necorect“ și „fără de tact“ d'a provoca nemulțămirea junimei universitare jidano-maghiare din Peșta prin manifestarea acelu spirit la mormentul colegului său cădută în luptă la 1849; Dr. Max Falk, redactorul ziarului „Pester Lloyd“ se înversunază așa de mult în contra apărătorilor spiritului armatei, încât nu se sfiește a ataca chiar pe cel mai bătrân și mai meritat dintre membrii casei domnitoare: și în mânia tuturor acestor evenimente marele organ tisaistă redactat de același Dr. Max Falk, care s'a vădit chiar constrins a-și cere scuze și iertăciune pentru cele ce le-a scris, vine acum și esclamă: *Nu știu, n'am vădit!*

„Nu există o cestiune a armatei în Ungaria“, ne asigură „Pester Lloyd“. Dēcă sub această cestiune se înțeleg nișuințele pentru dobândirea unei armate de sine stătătoare maghiare, apoi aceste nișuințe — asigură foia tisaistă — nu sunt de ași nici de erl, ci dela 1867 și formază o parte a programei partidei independenților; nici această partidă nu speră că-și va pute realiza curēndu dorințele ei și se pōte dice că șansele realizării lor s'au micșorat tare în timpul din urmă; dēr chiar se se pōtă vr'odată realiza împărțirea în două a armatei, nici independenții n'ar rupe'o deodată cu această instituțiune, ci numai gradat.

Cātū pentru relațiile dintre poporațiune și membrii armatei comune, „Pester Lloyd“ le găsește escelente și ajunse până la „cordialitate“, conflicte singuratică provocate din partea unor singuratici — dice — se întâmplă în totă lumea. Inșe pentru acestea nu se pōte acusa totalitatea. „P. Ll.“ face cu această ocaziune complimente oficerilor din armată pentru purtarea lor prevenitoare și modestă și dice că ei vor ști respecta legea și în viitor și vor avea în vedere, că intențiunile împēratului și domnului lor nu pot fi în contradicere cu intențiunile regelui încoronat al Ungariei.

Nu există nici cestiune de cabinet în Ungaria adauge „Pester-Lloyd“. D-lū Tisza n'a vătmat onōrea armatei niciodată, ceea ce a vorbit a privit numai pe generalul Iansky, prin urmare nici că a fost de lipsă se dea o satisfacțiune armatei, cum cereau cei din Viena.

Rămâne încă autograful prea înalt cătră archiducele Albrecht. Vē înșelați, dice „P. Lloyd“ dēcă credeți că autograful cuprinde vre-o alușiune la cele petrecute în timpul din urmă. Nici vorbă, enunțațiunea monarchului nu stă în nici o legătură cu afacerea Iansky. Maiestatea Sa, care are aceleași vederi cu archiducele în privința armatei comune, nu se putea exprima în altă mod, dice „P. Ll.“, și s'a exprimat

într'o formă corespunzătoare dualismului, er foile din Austria și cele opoziționale maghiare se tacă, căci oficioșii din Viena nēgă că Maiestatea Sa ar fi voit să dojenescă pe Unguri sēu pe d-lū Tisza în acest autograf.

Va se dice s'au înșelat cu toții. Totul a fost numai o neînțelegere. Cumcă opiniunea publică între Maghiari este ași condusă de curentul șovinistă această nu genază, căci era și mai înainte, cumcă d-lū Tisza n'a cutezat să se opună acestui curent, ci a mers cu el contra lui Iansky e lucru natural, dēr cum că monarchul și căpeteniile decidătoare ale armatei au trebuit să fiă adēncu mahnite de o astfel de purtare — această d. Falk nu o pōte admite pentru că nu corespunde baselor dualistice ale obrăzniciei nespuse de o parte și ale slugărniceii lașe de alta.

Rēsunate la afacerea Hentzi-Iansky

Turburările din Peșta au aflat rēsune și în Steinamanger. Elementele turburătoare s'au consultat forte serios asupra modului cum se însceneze și acolo demonstrațiunile. Primarul ală de acest plan și chemă la sine pe toți președinții reuniunilor, țehurilor, școlii de industrii, pe fabricanți, sfātuindu-i să-și pună totă influința lor pentru împedecarea demonstrațiunii plănuite. Această procedere a și avut rezultate bune. Din contră partida independentă d'acolo se folosi de ocaziune, ca într'o adunare poporală plănuită pe ziua de 13 Iunie să ia pozițiune față cu cestiunea armatei și să trimetă camerei deputaților o rezoluțiune în această afacere. Pentru susținerea ordinei s'au luat energice mēsuri polițienesce.

În afacerea Iansky anunțaseră în săptămâna trecută trei deputați: Csanady, Meszlenyi și Ugron căte o interpelare. Partida independentă și dela 48 inșe a decis, ca deocamdată să ia o atitudine așteptătoare, și așa Meszlenyi și Ugron și-au retras interpelețiunile. Numai Csanady a interelat, dēr partida independentă a declarat că vorbirea acestuia nu se pōte considera ca a partidei.

Organele opozițiunii moderate croate au tratat cestiunea, că ce atitudine să ia Croația în cazul unei complicațiuni serioase din afacerea Iansky. Ele dice că, în fața tractării Croației dela 1868 din partea Ungariei, se nu se mire Ungurii, dēcă în ora pericolului Croația va sta pe partea dușmanilor Ungariei. Organele partidei, care merg cu Ungaria, inșe dice, că Croația și Slavonia vor sta și în luptele cele mai grele numai pe partea Ungariei.

Comandantul de corp br. Edelsheim-Gyulai, care a fost chemat în zilele trecute în Viena în afacerea evenimentelor din Peșta, s'a întors aci. „Bud. Corr.“ dice, că br. Edelsheim a avut să raporteze numai despre intervenirea armatei contra demonstrațiilor, și asupra călătoriei generalului Iansky la Cinci-Biserici, ce s'ar fi făcut fără șcirea comandantului sēu de corp. Alte foi inșe dice, că ministrul Tisza, înainte d'a face în dietă declarațiunea s'a prin care timbra de „incorectă și fără tact“ purtarea lui Iansky, i-ar fi comunicat sensul acestei vorbiri br-lui Edelsheim-Gyulai și că acesta n'ar fi avut nimic contra. Această l'ar fi făcut pe d-lū Tisza să dice, că și cercurile cele mai înalte sunt de părerea sa. Prin urmare mergerea br-lui Edelsheim-Gyulai la Viena ar fi stat în legătură cu declarațiunea d-lui Tisza, pentru că faptele ulterioare și autograful M. Sale a dovedit că cercurile cele mai înalte nu sunt de părerea ministrului președinte unguresc.

Austro-Ungaria și Muntenegru.

La granițele muntenegrene dinspre Bosnia se petrec, lucruri cărora presa austro-ungară le-a dat o deosebită importanță. „Bosnische Post“ dă următoarele amērunte în această privință:

Pentru a patra oră de abia patru săptămâni sun-

tem puși în necesitatea d'a trebui să raportăm despre atacuri furișe, ce se comit la granițele muntenegrene și cărora cadu jertă mai cu sēmă soldați ai armatei comune sēu ai gendarmeriei. Procederea este totdeuna aceeași: ascunși după bolovan de stancă, acești țalhari pândesc jertele lor, îi impușcă pe furiș, le i-au armele și se retrag apoi peste granițele muntenegrene, care se pare că în timpul mai nou li snt ărăși deplin sigure, căci altfelu acel vestit Luca Sijenic ar trebui să se afe de mult în mâinile noastre... Nu ne indoim, că în această afacere s'a trimes deja o severă notă la Cetinje din partea guvernului austro-ungar. Sē nu uite cei din Munții negrii, că orice îndelungă răbdare trebuie să ajungă în fine la capet și că un guvern puternic nu pōte privi în liniște, cum un stat mic vecin, ignorând îndatoririle ce i le impun tractatele internaționale și raportul de vecinătate, continuă a turbura și a împedeca misiunea pacnică ce și-a luat asupra și Austro-Ungaria cu ocupațiunea Bosniei și Herțegovinei. Pretutindena domnesce liniște și siguranță, numai la granițele muntenegrene nu e cu puțință a o stabili, pentru că guvernul muntenegren, or nu vrea, or nu pōte a-și îndeplini îndatoririle de stat modern față cu vecinii săi. În amēdou casurile ar trebui să se ia mēsuri.

„Pester Lloyd“ dice, că ținutul Munților negri trebuie privit tradițional ca unghiul furtunelor în peninsula balcanică. De când cu desarmarea Greciei, în Orient pretutindena e liniște, numai din Muntenegru se pare că amenință turburări. Apoi continuă foia pestană:

Am luat deunăși notiță de demonstrațiunile din Nicsici ce s'au făcut sub ochii, ba chiar sub scutul ginerului prințului din Muntenegru, al prințului Petru Carageorgevic, cu tendințe dușmane contra dinastiei Obrenovic. (Petru Carageorgevic ar fi dīs în Nicsici, că în curēndu se vor unii toți Sērbii, adecă cei din regatul Serbiei, din Bosnia și Herțegovina, cu Muntenegrenii sub sceptrul domnitorului acestora. — Red. „Gaz.“) Austro-Ungaria are cause să se plângă serios, că trupele din provinciile ocupate sunt în nou neliniște din spre granițele muntenegrene... Ar fi de dorit, ca oficiul de esterne, să pășescă cu energia necesară în această afacere... Sperăm că domnilor din Cetinje li se va arăta la timp, cum trebuie să se pōrte.

Mórtea Regelui Ludovic al Bavariei.

Agenția Havas raportază cu data 14 Iunie următoarele amēnunte din capitala Bavariei:

Erl, înainte de amēdi, Regele se plimbase împreună cu doctorul Gudden, pe urmă aședându-se pe una din băncile parcului, a convorbit în modul cel mai calm cu doctorul sēu. Sēra Regele a prândit repede; pe urmă, înșoit de doctor, părăsi castelul. Fără a fi urmat de vre un infirmier. La 11 ore sēra s'au găsit cadavrele în lac, nu departe de banca pe care se aședase Regele dimișet. La marginea apei erau două umbrele și pardesul regelui. Rănil doctorului Gudden, a cărui frunte și obraji pōrtă semnele unghiilor Regelui, fac să se presupună, că o luptă violentă a trebuit să fiă.

După informațiunile date de poliția personalul castelului neliniștit de absența prelungită a regelui și a doctorului Gudden, se puse a căuta în parc și pe marginea lacului Sternberg. — Acolo i-a și găsit. — Scoși din apă, ei mai dēteră ore-care semne de viață. — Dēr tōte sforțările doctorului Müller, pentru a-i scapa, fură în zadar. La miezul nopții mórtea regelui și a doctorului Gudden au fost constatate într'un mod oficial.

Astăzi, înainte de amēdi, trupele, conform instituțiunii, au dat jurământ regelui Atton și regentului.

Miniștrii au plecat la castelul Berg, pentru a constata mórtea regelui Ludovic. Populațiunea se arată adēncu mișcată din cauza tristului eveniment. Clopotele tuturor bisericilor rēsună.

Cursul la bursa de Viena
12 din Iunie st. n. 1886.

Table with financial data for Vienna market including gold rent, paper rent, and various bonds.

Bursa de Bucuresti.

Table with financial data for Bucharest market including gold rent, paper rent, and various bonds.

Cota oficială dela 30 Mai st. v. 1886.

Table with financial data for the 30th of May including various bonds and bank rates.

Căstigi siguri!

Persone solide din ori-ce clasa, cari voiescu a se ocupa cu vândarea hârtiilor de Statu și a losurilor cu prime permise prin lege, conformu Art. XXXI. din anul 1883, cu plata loru in casturi (rate) se angajeza ori și unde cu condituni forte favorabile.

Hauptstädtische Wechselstuben-Gesellschaft

ADLER & Cie, Budapest.

Comandele din afara se voru esecuta cu cea mai mare punctualitate.

Grand Magazin de mode și confecțiuni pentru dame
Kovácsnai & Keresztesi
Braşovu (Piața mare)

Recomandă dăpăsitulă loru din nou și forte bogatū asortatū cu materii moderne pentru rochiile de dame precum: Satin Lyon-, Faille-, Mervilier, Catifele, Beige de lână, (Noutate), Etamine, Creppé-Loden și Cachemire negre, precum și in tote colorile moderne.

Asemenea Creton de spălatū, Satin și Fail cu cele mai noue si frumoșe desenuri.

Chiffon, Chirting și pânză in tote lățimile veritabile din fabrica lui Benedict Schroll.

Umbrelețe și umbrele in forte bogatū asortimentu. Mănușū de piele, de mătase și de ață in tote colorile potrivite rochiilororū.

Mare alegere in Dantele și perdele din Jutta cu desenerile cele mai noue. Asemenea Cuverturi pentru paturi și mese, precum și totū felul de covore cu prețurile cele mai eține.

Se primescu comande pentru confecționarea de rochi de miresă, rochiile pentru promenadă și casă, precum și Mantale pentru plouă, Mantile și mantilets după fasonulū celū mai nou.

Mostre se trimitu la cerere gratis și franco.

Mostre se trimitu la cerere gratis și franco.

Comandele din afara se voru esecuta cu cea mai mare punctualitate.

Abonamente la Gazeta Transilvaniei

se potu face cu inceperea dela 1 și 15 ale fiecarui luni, mai ușorū prin mandate postale.

Adresele ne rugamū a ni se trimite esactu arătându-se și posta ultimă.

PREȚULŪ ABONAMENTULUI ESTE:

Pentru Austro-Ungaria:

Table with subscription prices for Austro-Ungaria: 3 fl. for 3 months, 6 fl. for 6 months, 12 fl. for 1 year.

Pentru România și străinătate.

Table with subscription prices for Romania and abroad: 10 franci for 3 months, 20 franci for 6 months, 40 franci for 1 year.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a calei ferate orientale de statū reg. ung.

Large table with train schedules for Predeal-Budapesta, Teiuș-Arad-Budapesta, and Budapest-Arad-Teiuș routes. Includes departure times and station names.

Nota: Orele de noapte suntū cele dintre liniile grōșe.